

Remissvar - Betänkandet SOU 2016:5 Låt fler forma framtiden!

Sammanfattning

Östhammars kommun uppskattar förslagen i betänkandet och står i mångt och mycket bakom förslagen som förs fram i SOU 2016:5. Utredningens förslag och bedömningar känns progressiva och är välkomna då vi idag ser en ökad polarisering i samhällsdebatten.

Nedan följer våra kommentarer till förslag i utredningen. Har vi inga invändningar innebär det att vi ställer oss bakom utredningens förslag och argumentationen bakom.

Allmänna kommentarer

Vi noterar utredningens ställningstagande för att en stark demokrati på den lokala nivån är det bästa sättet att möta polarisering och extremism, att frågan om extremism ligger utanför utredningens uppdrag samt att hot mot demokratin måste mötas med en mer utbyggd demokrati. Samtidigt hade det varit intressant att få tal del av en bredare konsekvensanalys kring om en utbyggd demokrati även kan medföra några negativa konsekvenser för samhällsutvecklingen, då vissa krafter kan använda demokratin för odemokratiska intressen. Det hade varit intressant om det här sattes i en kontext där FN kritiserar Sverige för ökande problem med hatbrott, diskriminering och främlingsfientlighet. Samtidigt uppskattar vi utredningens konstaterande att det är viktigt att satsa på mer öppna mötesplatser och en levande debatt. Vi hade också gärna sett ett utförligare resonemang om Barnkonventionen i förhållande till kapitel 14 om ungas inflytande.

5.5.1 Insatser för ett jämlikt politiskt deltagande

Kommentar: Vi står bakom utredningens förslag men upplever att förslaget utgår ifrån socioekonomiskt utsatta delar i större städer. Vi vill uppmana till att fokusera på frågan, istället för på geografisk plats. Låg tilltro till demokrati och utsatta områden finns även i Sveriges landsbygder. Därför är det viktigt att satsningar på lokala resurscentrum sker i hela landet.

8.3.5 Rätt att behålla uppdrag som fullmäktigeledamot trots flytt

Kommentar: Förslaget känns genomtänkt och tar hänsyn till varje ledamots situation. Åtgärden behöver inte betyda något större merarbete administrativt i en medelstor kommun, och fullmäktige kommer att ta ställning i varje enskilt fall. Det här är en bra lösning för det fåtal ledamöter som berörs i vår kommun och liknande förfarande har redan testats i Östhammar. Vi vill påpeka att förslaget är relevant för andra än unga, då en förtroendevald eller ledamot oavsett ålder exempelvis kan erbjudas arbete på annan ort under en period. Då ger utredningens

förslag kommunen möjlighet att behålla kompetenta personer inom lokalpolitiken.

8.3.7 Kommuner och landsting ska verka för en trygg och säker miljö för de förtroendevalda

Kommentar: Vi förordar att politiker behandlas på samma sätt som kommunens personal om politiker blir utsatta för hot. En sådan lösning skulle underlätta hanteringen av eventuella hot men kommer också med utmaningar för kommunen. Viss ny kompetens krävs och att det rör sig om en målsättningsparagraf innebär att det kan dröja en tid innan kommunerna utvecklat en praxis för det här arbetet.

10.4.2 Utveckla digitala verktyg för deltagande och e-förvaltning

Kommentar: Östhammars kommun ställer sig bakom utredningens förslag att utveckla digitala verktyg för deltagande och e-förvaltning. Regeringskansliets arbete med digitalisering av remisshantering, samråd, hearings och konsultation kommer i förlängningen gynna även kommunernas digitaliseringsarbete då de juridiska aspekterna reds ut på ett nationellt plan.

10.6.2 Folkmotion bör införas i riksdagen

Kommentar: Vi förordar förslaget och hoppas att en utredning ingående kan belysa för- och nackdelar.

12.7.1 Underlätta insamlingen av namnunderskrifter

Kommentar: Vi förordar förslaget. Samtidigt skulle vi gärna se att forskning kring människors beteende kring att skriva på en namninsamling för hand i ett socialt sammanhang och hemma vid sin dator presenterades.

14.8.1 Försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder

Kommentar: Vi ser med intresse på förslaget om försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder. Att i första hand försöksverksamhet föreslås innebär att intresserade kommuner kan testa att sänka rösträttsåldern. Oron kring att unga väljare röstar helt annorlunda från äldre målgrupper kan då avfärdas eller befastas. I förslaget kan det tydliggöras att även kommunala folkomröstningar ingår, utöver val till kommunfullmäktige. Vi uppskattar kopplingen till skolans verksamhet, och tror att sänkt rösträttsålder skulle tydliggöra skolans demokratiuppdrag och skolans koppling till den lokala politiken. Östhammars kommun hade också gärna sett ett resonemang kring att låta de som fyller 18 år under kalenderåret rösta och att det vägts mot det aktuella förslaget om 16 år.

14.8.2 Unga ska ges reella möjligheter till inflytande i kommuner och landsting

Kommentar: Vi uppskattar sammanställningen av forskning kring ungas inflytande och tar till oss av de goda exempel som ges. Förslaget förmedlar vikten av att det finns formella kanaler mellan politiker och unga som är fastställda i organisationen. Dock saknar vi ett resonemang kring Barnkonventionen i relation till det här förslaget. I barnkonventionen slås fast att barn har rätt att framföra sina

åsikter och har rätt till inflytande. Formuleringar som ”verka för att” och ”bör tillförsäkra sig” kan anses svaga utifrån Barnkonventionens artikel 12.

I detta ärende har kommunstyrelsen beslutat. Ungdomssamordnare Malin Ohlsson har varit föredragande. Chef för strategienheten Marie Berggren, utvecklingsstrateg Ida Eklöf och arbetsmarknads- och integrationsstrateg Helene Ulman Lilja har deltagit i den slutgiltiga handläggningen.